

Felvidéki Híradó.

VEGYESTARTALMÚ HETILAP.

A Magyarországi Kárpát Egyesület Hercege Szász Coburg-Gothai Fülöp Ő királyi fensége vednöksége alatt álló Szittnya Osztyálynak önkénye.

Előfizetési ára:
 Egész évre . . . 3 ft — kr.
 Fél évre . . . 1 „ 50 —
 Negyed évre . . . 80 —

Feloldó szerkesztők:
VÖRÖS FERENCZ és NAGY ISTVÁN.
 A lapenellemi részlet illető közleményeket kéjjük Tur-Szt-Mártonba küldeni.
 Megjelenik minden **vasárnap.**

Hivatalos hirdetések díja:
 100 szög 3 ft., ezentúl minden megkeredett szász szónál 50 kr-rel több.

A Zsivena kiállítása.

Nem valóhat bennünket senki az-
 zal, hogy a tót népek ellenségei va-
 gyunk. Lapunk kitűzött célja, eddigi
 működésünk meggyőzhet mindenkit,
 hogy midőn közérdekről van szó, nem
 ismerünk különbséget s midőn a vidék
 érdekeinek szolgálatába léptünk, annak
 összes érdekeit kívántuk szolgál-
 ni.

Lapunk nem egy életrevaló esz-
 métt pendített meg, melyek hivatta
 lettek volna a vidék közös érdekeit
 elősegíteni.

Éppen azért, mert a kiállításnál,
 melyet a tót nők „Zsivena” című
 egyesülete Turóc-Szt.-Mártonban ren-
 dez, a separatistáknak látjuk meg fo-
 gadhatjuk azt helyesléssel, nem, már
 azért sem, mert a magyarokon kívül
 a tótok között is sokan vannak, kik
 nem osztják a Zsivena bár be nem
 vallott, de a gyakorlatban érvényesi-
 tett céljait s azért sem, mert az által,
 hogy a Zsivena ezime alatt rendezik
 a kiállítást, a felvidék közönségének
 egy nagy részét kizárták a résztvé-
 telből.

Ha a felvidék összessége állana
 a rendezés élén s nem törekednének
 annak nemzetiségi jellegét adni, a ki-
 állítás minden esetre országos érde-
 külvé válnék, messze kijártó sikere
 lenne, mi így az elhibázott rendezés
 itthonra a sikert kockáztatja s
 aligha fog szélesebb körű érdeklődést

keltetni azok között, kik a kiállítás si-
 kerét legjobban mozdíthatnák elő.

Megengedjük, a kiállítás érdekes
 s talán tanulságos lesz, s hogy a
 szláv rokonság tömegesen fogják
 meglátogatni, de ezeket nem a kiállít-
 ás érdeke s nem az hozza ide, hogy
 a tót házi ipart felkarolják s majdan
 fejlődését elősegítsék, hanem igen is
 az, hogy tüntessenek egy politikai
 ábránd mellett, melynek ápolása a
 rendezőségnek is egyik legfőbb vágya.

A kenyérharc, mely az utóbbi
 időben oly éles fejlődött szomszéd-
 aink között ellenünk, tanulságot szol-
 gálhat a tótoknak is, hogy Magyar-
 ország lakói a kölcsönös támogatás-
 ban egymásra vannak szorulva, hogy
 nem separatisták, de az együtt való
 működés által fogjuk a magyart s tót-
 ot egyformán érintő veszteségeket
 pótolni.

Segítsük elő a hazai ipar fejlő-
 dését az által, hogy pártoljuk azt;
 segítsük elő a háziipart s mutassuk
 meg itthon, hogy mink van, hogy
 akinek szüksége van rá, tudja hol
 keresni, de az idegenekre nem számít-
 sunk, mert azok e téren sokkal előbbre
 vannak, hogy sem ránk lennének szo-
 rulva.

Ezek azon okok, melyek miatt
 mi a Zsivena nőegyesület tervezett
 kiállítását, mint ilyen, nem helyeslel-
 hetjük; nem helyeslelhetjük még azért
 sem, mert előre tudjuk, hogy alkalmasul
 fog szolgálni oly politikai tüntetések-

nek, melyekből a rendezők vajmi ke-
 vést tőkért csinálhatnak, de melyek ál-
 tal sokat árthatnak a közös hazának
 s azt nem tagadhatják, hogy ők is
 fiai ennek.

Ne feledjük, hogy veszedelemmel
 jár az, ha a lidérezfényt vakon követik.

Természettudományi előadások.

A selmezi gyógy- és természettudomá-
 nyi egyesület március hó 26-ikán tartott
 ülését két igen érdekes előadás követte le
 a nagyszámú hallgatóság figyelmét. Andreis
 János okleveles bányász- és akadémiai tanár-
 segéd a dognácska-moraviczai vasércbányá-
 szatart tárgyalta, mely jelenleg az osztrák-
 magyar vasút társaság bányászati uradalmához
 tartozik. 14.000 munkás talál ott foglalko-
 zást. Az évenkénti munkabérek átlaga 4/5
 millió, a tiszta jövedelem évenként 2 1/2 millió
 forint. A resinai és aninai vasművek és szén-
 bányák az osztrák magyar monarchia leg-
 nagyobb és legjobban berendezett telepei
 közé tartoznak. Az első bessenmerczál Ma-
 gyarországon itt gyártatott 1868-ban. Az
 érczetek vagy kívülől fejtik vagy pedig föld
 alatti aknáknak. Moravicza mellett azonban
 veres agyagban mintegy 20 százalék mágnas
 vasérc fordul elő bab-egész dionagyasúgu
 darabokban. Ezen ércz nyeresége, illetőleg
 kimosására egy külön készülék kellett be-
 rendezni, melyet előadó részletesen leírt
 és előadását igen sikerült és szép rajzok által
 illusztrálta.

Egy nyomó szivattyúnak erős vizugara
 feloldja a magásra felrakott érczartalmú
 agyagot és behajítja a készülék mosdóbá-
 jába, honnét az érczdarabok egy kettős szí-
 tára kerülnek, hol nagyságuk szerint osztá-
 lyozva hullanak ki. Ezen ércz előállítási költsé-
 gek sokkal kisebb mint a föld alól bányá-
 szott ércz.

Egy elmúlt korunk gondolkodását ter-
 mészeti ritkább tényemények megfejtésénél
 dének színekkel ecsetelve látjuk Péch Antal
 kir. bányáigazgató és tud. akadémiai tag elő-
 adásában, mely által a szakközönségnek egy
 igen élvezetes órát szerzett. Péch már hosz-
 szabb idő óta kutatja régi iratainkat és annak
 köszönhetjük, hogy két érdekes jelentést
 1664-ből megismertett a természetudományi
 egyesület utolsó ülésén. Előadásából felem-
 litük itt a következő főbb pontokat.

Korunkban, a köszénbányák élénk mű-
 velése mellett, ismerve a bányászok rom-
 boló hatásait és fejlődésének okait, a tudomá-
 ny és technika minden fegyverével védel-
 mezve magukat ellene; még most sem
 mondhatjuk, hogy legyőztük volna e vesze-
 delmes ellenségünket, mely, ha váratlanul
 lepheti meg a bányászokat, borzasztóban
 pusztít közöttük, mint a veszélynek bármely
 más neme.

A robbanás maga oly nagyszerű és
 megdöbbentő tünemény, és az ember, kit a
 tüzes levegő elborít, oly gyámoltalannak és
 védtelennek érzi magát ellene, hogy a ki
 szerencés volt egy ilyen robbanásból élve ki-
 szabadulni, bizonyára sohasem felejtí el azt a
 válságos percet, melyben élet és halál közt
 lebegett s mely igen alkalmas arra, hogy az
 imádkozásra megtanítsa úgy, mint a vihar a
 tengerészt!

A XVII-ik században még nem voltak
 nálunk köszénbányák; az angol, belga és
 francia bányáknak pedig híre is alig hatolt
 ideig; más féle bányákban a gázrobbanások
 csak nagyon ritkán történnek; nincs tehát
 mi csodálkozomunk rajta, hogy egy ilyen
 minden látszólagos ok nélkül keletkezett tűz
 a bányában, a bányában akkor még inkább,
 mint most hajlandó bányász népet rendkívül
 megrémítette; sőt inkább azon kell csodál-
 koznunk, hogy már akkor is találkoztak oly
 józan gondolkodású bányászok, kik a meg-

TÁRCSA.

Az európai polgári rend felszabadulásának üdvös hatása*).

Írta: Dortsák Gyula

Az európai polgári rend felszabadulá-
 sának először is nagy hatása volt a kultúrára
 az által, hogy felelesztette a városi életet, a
 mi pedig az emberi műveltségnek fő-fo iskolá-
 já. A városi életben fejlődnek ki ugyanis
 főleg a társadalmi élet erényei és szépségei,
 így: az illem, a kifogástalan magatartás,
 udvariasság, társalgási ügyesség stb.; továbbá
 a városi életben a kölcsönös érintkezés és
 egymásrabszás által fejlődik ki az egyének-
 ben az ember- és világméret. A társadalmi
 érintkezés sarkalja az embert az ismeret-
 szerzésre, nehogy tudatlannak találtsák; a
 kölcsönös ellenőrzés pedig előidézi az erköl-
 csi élet tisztaságát. Így létesül a verseny a
 szellemi és anyagi művelődés terén, fejlődik
 ki az egyesületi élet és gyarapodik a tevé-
 kenység, munkaerő és a tekintély. Szóval
 ész, szív- és jellemképzésnek, az akarat izo-
 mításának s az anyagi boldogságnak fő-főté-
 nyezője a városi élet. Es hogy ez mennyire
 jótékonyan hatott a nemzetek kultúrelétének

* Mutatványi szerzőnek kéziratban meglevő
 ily című művéből: „A városi szerkesztés
 a polgári rend.”

kifejlődésére, elég utalni a polgári rend ke-
 letkezése előtti állapotokra, a melyekkel
 szemben a polgárosodás ezernyi áldását, a
 műveltség ragyogó nyenyét a polgári rend
 éppen azért hozhatta létre, mert kifejlett oly
 városi életet teremtett, melyben a szabadság
 védelme alatt az anyagi és szellemi művelő-
 dés bajnokai nagyra fejlődtek. És az is tény,
 hogy éppen azon államok élvezik ma is a
 polgárosodás legtöbb áldását, melyek a sza-
 bad polgári intézményt öntudatosan fejlesz-
 tették és így egy hatalmas, tekintélyes állam-
 fenntartó közp. rendet alkottak, szóval in-
 telligens, művel. iparos, kereskedő és tevé-
 keny honoratior osztályt teremtettek. P. o.
 Anglia, Franciaország, Belgium és Schweiz.

A polgári rend felszabadulása jótéko-
 nyan hatott továbbá az ipar és kereske-
 delem fejlődésére nézve is, sőt bizonyos
 tekintetben az ipar és kereske-
 dést, úgy különösen a művészetek-
 ket a polgári rend teremtette meg. Míg
 a városok önállásra nem jutottak, tehát
 a polgári rend elnyomtatásban szenvedett,
 vagy nem is létezett, addig csak a föld volt
 a munka tere s a jövedelem kúrforrása; ez
 azonban egyrésztől nem is volt biztos exis-
 tentia az éghajlati nagy változások és az
 elemi csapások következtében, másrészt az
 elemi jogok az időben nem is tiszteltettek.
 A szabad polgári rend fejleszté ki tehát az
 ipar kereskedést és művészetet, sőt a föld-
 művelést is az fektette helyesebb alapokra,

mert helyes elveket honosított meg a föld-
 művelés körül s ez által az gyümölcsözőbbé
 is tette. Mennyire fejlesztette a polgári rend
 az izlést, bizonyos rá az építészeti is, mely
 már a XIII. szban olyan templomokat és
 középületeket alkotott, melyek csodálatra ra-
 gadják a szemlét.

A polgári rend az ipart és kereskedést
 azonban nem csak fejlesztette, hanem ter-
 jesztette is, a mi által egyszersmind
 emelte az általános vagyonosodást és a pénz
 értéket is.

A polgári rend a kereskedést sza-
 baddá tette; ez által erkölcsi és általános
 humanisztikus előnyöket teremtett, mert meg-
 szüntette a kereskedést monopolizáló zsidók
 és imaeliatk zsarolásait. A kereskedés sza-
 baddá és terjedté tette hatalmas kulturális
 haszonnal is járt, a mennyiben az eddigelé a
 nagy távolság által elkülönített lakosokat
 egymással összeköttetésbe hozta, a kereske-
 delmi érdekek által éreléközőségebe esato-
 lta őket s így az e ötletek és félreértések
 megszüntetésére nézve is jótékonyan hatott,
 a vallási és nemzeti idegenkedést csök-
 kentette.

De hatalmasan fejlett az izlés, a kénye-
 leszeretett által a művészet is. Majd a
 megvagyonosodott és jóirányú közzellel
 által vezetett polgári rend erkölcsi czélat
 javítóintézeteket teremtett, iskolákat alapított,
 fejlesztette a tudományos ismereteket. Szó-
 val a városokban lett a közművelődésnek és

humanizmusnak egyedül művelt és fogékony
 talaja, hol fellendült a tanügy, tanítóképző-
 intézetek, gymnasiumok, később realiskolák,
 utóbb javítóintézetek és dolgházak,
 árvaházak, özvegyeket és árvákat gyámolító
 intézetek alapítottak. A növeledésre is gon-
 dolt kezdtek a városokban fordítani.

Jótékony hatással volt végre a polgári
 rend felszabadulása és a városi élet kifej-
 lődése az izlés formálására és az erkölcsök
 nemesbedésére nézve is. A polgári rend
 ugyanis folyton-folyvást a békeés foglal-
 kozásnak élve, a béke műveinek hatása alatt
 izlése finomult, szelleme és erkölcsi neme-
 sedtek. A polgárság dorbozolás helyett szel-
 lemes szórakozás — és vidám társalgásban,
 színházak látogatásában, szóval finomabb
 társadalmi érintkezésben találta örömet. A
 kölcsönös együttélének kellemét élvezvén,
 ennek hatása alatt kaszinó-egyesületeket al-
 kottak s hangversenyeket rendeztek. És a
 városok mint vagyonos testületek sokat ál-
 doztak a festészet, szobrászat, zenek és a
 drámai költészet fejlesztésére.

Ily sokoldalú tevékenység s a városi
 szabadság védelme alatt fejlődött ki a szó
 igaz értelmében vett polgári rend, a városi
 szabad polgárság, mely jól rendezett egye-
 sületben társas életet él, ügyeit önkormány-
 zatilag vezette, vagyis saját törvényhatóság
 alatt állott. És az ilyen polgár nem az volt
 többé, kit a régi multban lenézéssel emle-
 gettek, hanem, kit közbecsülés környezett és

sánpap, délután 3 órakor tartja meg. Lefolyásáról jövő számunkban részletesen megemlékezünk.

Lapunk közelebbi számaiban megemlékeztünk arról, hogy Ó Felsége Szmezcsevinyi György árvaegyei alispánnak a közszolgálat terén tanúsított érdemeiért fogva a királyi tanácsosi rangot adományozta, s hogy ez alkalommal testületet és egyesek siettek kifejezni a kitüntetés előtt őszinte szerencsés kívánságait. Pótlólag idejegyezzük, hogy a tisztelgések a múlt hét folyamán folytatódtek. Így az összes állami hivatalok vezetői is tisztelgett, kiknek részéről Bulla György kir. járásibíró tolmácsolta a kitüntetés alkalmából érzett jókívánságait. Másnap Nádasi Antal ügyvéd és városi bíró vezetésével a városi előjáróság tisztelgett.

Az alsó-kubini állami polgári iskola tanácskara e hét folyamán kérvényt intézett a »Magyar Tudományos Akadémia«-hoz, melyben az intézeti könyvtár gyarapítására könyvadományok eszközését kéri.

Liptóhöl. A liptó-szent-miklósi állami polgári fiú- és leányiskola által folyó hó 16-án a »Fekete sas« vendéglő díszteremében rendezett hangverseny minden várakozáson felül sikerült. A tágas terem egészen megtelt díszes közönséggel s a bruttó bevétel mintegy 270 frotos a tiszta jövedelem 180 frotos tesz ki. Az ifjúság az énekarabokat a legnagyobb pontossággal énekelte el, melyek közül a Marsailles, egy gyászdal Flemming-től és a népdalok nagy hatásúak voltak. Szívszövegű közreműködések Szmezcsevinyi Helén és Marika, kik négykézre zongorán igen szép technikával és ügyességgel játszottak, Vitalis Vilma szintén zongorajátékkal; Faragóné, Vitvickéznő úrnok, Dettrich Marika, Ehrlich Mariska, Schneider Gzella, Ulicsny Jenny, Vitalis Vilma és Irén, Volko Ludmilla úrhölgyekből állott női kar magyar dalok előadásával; Balogh M. úr művészesen előadott Schubert Erklönigéit, Stern úr tünközésével és Palugyai Gáspár úr cimbalomjátékával, kiknek a közönség méltó elismeréssel adózott. A rendezés érdeme Molnár Vincez utó illeti, ki maga is közreműködött. Az előadás után reggeliző tartó kedélyes táncmulatság következett. A jövedelem fele részben a felv. magy. közművelődési egyesület részére, fele az orsz. tanítói árva-házak adatként.

E lének választásának nézék elébe a liptóiak. Kajuch József rózsahégyi képviselőnek mindegyik komolyan számbavehető ellenjelöltje nincsen ugyan, de a felső járásban annál élelkebb lesz a küzdelem, mert Mattuska Péter képviselőnek ellenjelöltje Szmezcsevinyi Ariszt, ki mérsékelt ellenzéki programmal lép fel és kinek a járásban nagy pártja van.

Zólyomból. A népelkelt tiszti tanfolyam Besztercebányán folyó hó 12-ikén vette kezdetét. Összesen 12-en jelentek meg, u. m. Selmezbányáról öten, Besztercebányáról négyen, Kolczicáról (Kis-Garam) egy, Úrvölgyről egy, Breznóbányáról egy. A tanfolyam hallgatói két hónapig egyenruhát tartoznak a gyakorlatokon és előadásokon viselni; a szabad időben azonban polgári ruhában járhatnak. A hónapig lakatban külön állított szobáik van. Mindennap van 8—11 óráig gyakorlat a gyakorlati tétel, 11—12 óráig és 2—5 óráig előadás.

Folyó hó 19-ikén szemlélt meg Bulyovszky honvédtanítók a népelkelt tiszti tanfolyamot és az egész napon át kerestül vitte a gyakorlatokkal a gyakorlati tétel a legkülönbözőbb gyakorlatokat és a tábort szolgálatot és egyúttal a tanfolyam hallgatóit parancsnokok is próbálta alkalmazni. A tábortok a tanfolyammal nagyon meg volt elégedve, mely kitűnő eredmény a jeles oktató tisztnek Gutmann és Lukács főhadnagyok faradhatlan buzgóságának és jeles szaképzettségének köszönhető. Különböző tanfolyam hallgatói is nagyon büszkék és megtesznek mindent, hogy a kiszabott rövid idő alatt a szükséges gyakorlati és elméleti képzettséget magoknak elsajátítsák.

A brezovai vasgyár igazgatóságától lapunk múlt számaiban megjelent s az ott kiűtött tüzről szóló közleményére hosszabb helyreigazítást kaptunk, mely szerint a gyár a legtekélyesebb tüzelési felszereléssel el van látva s több mozgó fecsken-dője van, azokivál a gyár egész terület

vezetékét hálózatával van ellátva, melynek vize több gőzzelvezetési segédberendezéssel külön vartartókból hozatva 3—4 légköri nyomás alatt számos tömlőn keresztül a gyár bármely pontjára irányozható és a gyár felelő bármikor teljesen elhárítható. Csak így lehetett a 14 helyen kigyuladt gyári fedelkeket megmenteni. Hogy a gyárnak szervezett tüzelőbiztonság nincsen annak, az oka, hogy a gyári munkások a gyártól 10—40 kilométer távolságra laknak, s a szünet idejére családjaik körébe haza mennek; egyébként a tüzelésba annyira be vannak gyakorolva, hogy minden tűz 12 elégséges tüzelőt szerkezettel 5—10 perc alatt eloltható. A szomszédos tüzelőt már akkor érkeztek meg, mikor a tűz lokalizálva volt. Végre köszönet mond az igazgatóság a brezói és a besztercebányai tüzelőknek a segélyért s a megyei politikai hatóságoknak, melynek képviselőitben Csikpaly Károly alispán és Battik Ödön szolgabíró a helyszínen megjelent, és közreműködtek.

Óngyilkosság Zólyomban Király Zsigmond örsvezető csendőr folyó hó 18-án egygyverével agyonlőtte magát.

Helyreigazítás. Lapunk múlt számaiban megjelent ama közleményében, mely a brezói vasúti égrész vonatkozott, egy két sajtóhíraból becsusztott, melyet ezenem helyreigazítunk. A közlemény 16-ik sorában e szó »lakók« — lakók-ra igazítandó A 18 19 és 20 sor tartalma a következő: Az első segédet a r e z s ó p a r t i * erdészeti munkások, kik baltakkal voltak ellátva, hozták. A 34-ik sorban megnevezett szolgabíró neve: Battik Ödön-re helyreigazítandó.

KÜLÖNFÉLEK.

Fekete Miklós úr, a helybeli kir. járási-bírószék főnöke Lindewieséből, hol egészsége helyreállítása céljából időzött, már visszatért. Őszintén időzőjük öt körülünk s kívánjuk, legyen egészsége tartós, hogy mint eddig, odaadással telthesse be hivatását a hivatalban s társadalmi életünkben.

Velits Boldizsár Turócvarmegyei felső járásának szolgabírája megrongált egészsége helyreállítása céljából hosszabb időre szabadságot kapott s családja körébe Besztercebányára utazott.

Dr. Tóth Imre-alapítvány. A selmezi bányakerület főrovasa újabb a selmezi tanítók részére tét alapítványt és pedig azon kikötéssel, hogy annak kamaiból a magyarnyelvű sikeres tanítástól juttassanak a tanító. — A törvényhatóság közgyűlése ez újabb adományozást jegyzőkönyvi közzététel fogadta s a vallás- és közoktatásügyi m. k. minisztériumhoz arról jelentést tett.

A Zsviena kiállítása. A tót nők Zsviena című egyesülete f. évi augusztus hó 3-ától szeptember 1-éig a tót himnuszokból, kiváráskökből, általában női kézművességek és népviselethöz Turóc-Szt-Mártonban kiállítást rendez. Célja lenne a hozzánk beküldött tervezet szerint megismertetni a tót népviseletet, a kézművességek különböző fajait, mindezeket megbirálni, értéküket megállapítani s ez által azoknak forgalmát elősegíteni.

Kedélyes nevpap volt f. hó 17-én Zsvienovárján. A k a n t i s z Rezsőt, az alapítványi uradalom erdőmesterét üdvözölték számosan barátai és jó ismerősei, kik a legjobb hangulatban töltötték az estét a vendégiszterető urnó és házirú társaságában.

Stubnyán f. hó 22-én fejeztetett be a sorozás. Besoroztatott a közös hadserghez 74, a póttartalékba 12, a honvédséghez 20. Egy honvéd kivételével mind kiállítatott.

Hogy tűz víze legyen Selmezbányán. A városi törvényhatóság Farbak István egy. írt indítványához képest a Paradiesomhegy alatti völgy befásítására kiválasztott egy fordítást. — E völgyben vannak ugyanis ama források, melyekből a város az ivóvizet nyeri.

Ismeretlen mentő. Besztercebányán a minap tűz ütött ki, egy házban, a nélkül hogy ezt a híziak közül valaki észrevette volna. Az utcán egy fiatal pár halad el a vesztélyben lévő ház előtt; a férj hirtelen ott hagyva szép feleségét, berohan a házba, tu-

* Csak néhány szám volt hibásan nyomva. Szerk.

datja a lakosokkal, hogy az első emeleten tűz van, s minthogy sem az ott lakó család, sem a lakás kulcsa feltalálható nem volt, betörte az ajtót s merész elszántsággal behatolva a szobába a tüzet eloltja. A nehéz függönyök, egy csomó hanggömb, két szék esett a tűz áldozatává, majdnem a zongora is. Az időközben haza érkezett családtól az ismeretlen idegen becsónatát kér az ajtó betörésért s azzal közép ifjú nejléhez siet. A tűz által károsult család tén most sem tudja, hogy az ismeretlen idegen, ki a bútorokat megmentette, az által talán egy nagyobb tüzelőszálynak véve elejét, Schusztér Lajos selmezcsevárosi alkaptány volt.

Babona és felvilágosodottság. A selmezcshodrusi erdőben szép szál fenyekeket döntött le a vihar, miket aztán árba bocsátott az illető tulajdonos. — Csak hogy az eladásnak e y hatalmas akadály utjába állott azon balhít alakjában, mely szerint annak a családját, ki ily szélöntőt fát vesz, okvetlen csapás éri — s így a világrét sem akad a fáka revő. — A minap azonban hírtelen elűntek a szálak s most a babona következtében károsult tulajdonos azonnal vizsgálat-hatja magát, hogy a tolvaj bizonyosan ily felvilágosodott ember, ki ama babonától teljesen ment, és ki ember, ha nem vesz.

A biztos becukátás tudatában úzi a falópás nem éppen díszes mesterségét Selmezbányán néhány fatolvaj, a hogy az erdőmesteri jelentésből olvassuk. — A tolvajok mindent elkövetnek ugyan arra nézve, hogy a szemes erdőőrök rajta ne kapják őket, de ha oly balhít ül ki éjjeli és hajnali sportjuk, hogy a kapitányság elé idéztesse, akkor azonnal kenyérsütéshez fog az »anyjuk« s megrakva a megjéztett családok tarisznyáját puha kenyérről s hozzávaló egyéb harapni valóval a »biztos becukátás tudatában« buszikul a tét 2—3 napra. A nyugalom ez időcnyek elteltevel újult erővel fog a család-nak iyetéknéppen feuntartotta a falópás rég-óta üzött mesterségének folytatásához, — nagyban hozzájárulva az erdei kihágások számának szaporításához, mely a múlt évben csupán Selmezbányán az 1000-ét közeli-tette meg.

Építik a kórházat. Turócvarmegyeinek eddig nincs kórháza. A közel jövő meg-hozza ezt is, mert már a napokban megkezd-ték a kórház telkén a munkálatokat s hisz-szik, rövid idő alatt el fog készülni s az arra szoruló betegek nem lesznek kénytelen-ek más felé keresni gyógyulást.

Kuglizo megnyitás. A helybeli kir. járási-bírószék kertjében lévő kuglizo ma délután 3 órakor nyitattik meg egyízanyzema mellett.

A trachoma. Turócvarmegyében megtar-tott sorozás a kalmával az előállítottak kö-zött 49 trachomás beteget találtak.

Állati öltö-nyirk termelő intézetet állí-tott fel miniszteri engedelmel Heben-t a n z Béla dr. Lakása Budapest, I. uruteza 34. szám.

A zongorázás hanyatlása mellett tanus-kozik az a körülmény, hogy csupán egy felvidéki városban most egyszerre mintegy 30 eladó zongora van.

T a n ü g y.

A szülői ház legfontosabb teendői

a gyermekét kor 1—6 évesben

Írta: Bukó Kálmán, polgári iskolai igazgató Alsó-Kubinban

Ára 20 kr.

Ezen cím alatt hazyma el nem régen a saját egy. nevelési irodalmunk eddig még eléggé nem művelt ágát felkarolt és minden szülői ház könyvtárában házagott pótló ki munkja. E munka hosszú évek tapasztalata és alapos lélektani tanulmányok becses eredménye, azért is kedves szolgálatot vé-lünk teljesíteni minden szülőnek és tanít-gyáratnak, midőn a derék műre felhívjuk az érdeklődő figyelmét. Mert kit is nem ér-dekelne oly mű, mely a családok legdrágább kincsének, a nemzet jövőjébe oloszlopainak hely-es irányban való nevelését fejtegeti, szá-mosnál számosabb talpraesett tanácsot osztva a legkülönbözőbb viszonyokra vonatkozólag! Ma már mindenki van győződve arról, hogy a nevelés életkérdés, melytől úgy az egyes nemzetek, valamint az egyén jövője

függ ez ezen nevelés, mint Rousseau is mondja, **ma r z z ember születésénél kezdődik, előbb tanul a gyermek mintsem beszélni és érteni.** A tapasztalás megelőzi a tanítást. Mindezek dacára fájadalommal kell gyakran tapasztalunk, hogy sok szülő-nek a jó akarat mellett hiányzik a kellő embertani, pszichológiai és neveléstani ismeret, mely a magasztos cél elérésére vezető utat egyengetné, mely őket nézve és fontos feladatukban támogatná és a szeretetteljes munkában irányadóul szolgálna. E baj orvoslására könnyen használható segéd-szöveget nyújt a szóban levő mű, mely röviden de velősen foglalja össze mindazt, a mire a szülőnek szükségük van, hogy helyes irány-ban nevelhesék felelőző gyermekeit, hogy az ezekre ható különböző benyomások közül csak a jót, a helyest tartásuk meg, a rossz-tól, a károsót pedig óvakodjanak.

A helyes elvekben, találó megjegyzé-sekben bővelkedő értekezés földi boldogsá-gunk főtényezőjeit az egészséget, az ésszt és a morális érzelmeket tüzén ki; ezeknek helyes irányban való fejleszté-sére fordítja a főt gondot.

Az egészséges test fejlesztésé-nek alapjául feveszi a szerző, a rend és tisztaság érzetét, e nem kevésbé fontosnak és szükségesnek tartja a czélserű mozgást is. Bőven kifejti, mennyire káros az, ha a gyermek első életéveiben a szellemi tehet-ségek komolyabb tevékenységére való eröl-téségre által a testi szervezet elnyomatik; a lélek idő előtti ismeretekkel való túlterhelése közül utóbb megbeszéljük magát.

A mi az ésszfeszítést illeti, korunkban a kis gyermek elméjének czélserű kifejlesztésére vajmi kevés gondot fordítanak és ha foglalkoznak vele, legtöbb esetben színeskedő, affectáló hajlam felbresztését eredményezik, mely méltó előiskolajai korunk nagyszáii hórtájának. A szóban forgó érte-kezés alaposan fejti ki, mi módon művelendő a kis gyermek elméje és hogy ébresztendő benne játék által már e korban a munka-szeretet. Részletesen adja elő, hogy a gyer-mek fejlettségének minden fokán mily játé-kok legmegfelelőbbek, mi módon legyen a szülő a gyermek játékaiban észrevétlen irány-ozja; óvva int azonban a játékból való rendszerességtről, mert ez inkább árt, mint használ. Szép részlete az értekezésnek az is, mely az anyának gyermeke irányában tanu-sítandó magatartásáról szól, hogy segítse a beszélgetésben, mi módon szoktassa apró szolgálattevésekre való buzdítás által munkaszeretetre.

Végül következnek a morális ér-zelem felkeltése és fejlesztése, a melyre nézve többek között megjegyzi: »oly állapot kell vetni a gyermeki lélekbe, hogy már az otthonban, a szülői házból fogamzék benne a vallásosság, az Istenben való hit és biza-lom, becsületesség és munkásság érzete, mely éretnyek a szülők jó példája és bánásmódi által fogamzának meg a kis ártatlan fogé-kony lelkében.

A nevelés fundamentumai a szeretet szolgálat; osztatlan szeretet sugározza azt az embert a nevelési eszközök alkalmazásá-ban. Ezt fogadja el az értekezés alapelveit, melyek legjellemzőbben hangsúlyoznak kö-vetkező szavai: »A gyermekeknek alapja a szeretet legyen, vesse a szeretet keze még a fogymelt is, hogy a gyermekben már kisedkorában gyökereket verjen azon meg-győződés, hogy a büntetés is a szeretet kifolyása. Ezért a szelid bánásmód legyen a jelszó a gyermek iránt a családban.

Az értekezés, mely a »Népevelők Bu-dapesti Egyetemen« szakközlönye által Pé-terffy S., Léderer Á. és György Aladár bi-rálata alapján dícséretre méltóttat pányam és újabban a »Paedagogiai Szemle« a »Köz-oktatás«, a »Polgári Iskola« és egyéb szak-közlönyök és napilapok által méltánnyálással és elismeréssel fogadtatott, megrendelhető a szerzőnél Bukó Kálmán polgári iskolai igazgatónál Alsó-Kubinban. Ára 20 kr.

A midőn a mondatok alapján ezen művet szülőnek és tanítárnak egyaránt legmeglehetően ajánljuk, azon forró óhajtá-sunknak adunk kifejezést, hogy az abban fog-lalt neveléstani elvek és utasítások mentől több szülő szívében gyökereket verjenek, hogy így a faradhatatlan munkálkodású szerzőt el-cinkeik sikerűs és áldásos hírtáisi következtében a társadalom hálaival és méltó elismeréssel koronázza.

Irodalmi hírek.

Magyarország Helység-névtára. Szerkesztette Dvorzák János. Első kötet. Egyetemes rész. Magyarország összes társadalmi alakulásának legújabb képe, illetve hazánk földrajzi, kiterjedési, népességi, nemzeti, politikai, törvényhozási, igazságszolgálati, pénz-, vám- és adóügyi, közlekedési, hadügyi, felekezeti, tanügyi, közgazdasági és egyesületi viszonyainak kimutatása. Betűrendes rész. Magyarország összes lakóhelyei (községek, puszták, telepek stb.) hivatalos és nem hivatalos elnevezésének betűrendes jegyzéke, a hely-név jellegének, az utolsó posta, vszút, táviró- és hajóállomások kitüntetésével. Második kötet. Magyarország összes Helység-névtára, tekintettel a közigazgatási, népességi és felekezeti viszonyokra, megék és járásonként, minden egyes politikai községnél jelezve a hivatalos elnevezés mellett annak német, tót, oláh, ruthen, szerb, latin stb. neveit, a hozzá tartozó pusztákat, telepeket, a népesség lélekszámát felekezeti szerint, kitüntetve az illetékes egyházhatárral, illetve hatóságot. Ára a két kötetnek 10 frt, díszkötetben 12 frt. — Megrendelhető a »Havi Füzetek« kiadóhivatalában Budapest, II. k. Donáti utca 3.

Szerkesztő üzenetek.

L. A. Turcsák. A cikketek megkaptuk s közzébe hozzuk. Számunk ezután is szíves ígéretekre.
E. M. megkaptuk s felhasználjuk, de három értesítés érkezett, így a háromból egyet csináltunk. Tudósításait ezután is szívesen vesszük.
D. J. Korpona. Nem kaphatnánk néha egy-egy apróságot?
Többben verseket küldtek be szerkesztőségünkhöz. Minthogy egyenként nem válaszolhatunk, vegyék tudomásul, hogy verseket csak ritkán közlünk, de szívesen vesszük a vidéket érdeklő nyílanságokat.

HIRDETÉSEK.

140. szám
1887.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében, ezenel közhírré teszi, hogy a tettes tisztmárai kir. járásbírósg 579581 számú végzése által Dulla Máté és társa végrehajtató javára Lilje szül. Jarmiczky Mária ellen 860 frt. 411 frt. 80 frt. a jár erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefogalt és 1002 frt 50 kora becsült 2 ló, 2 háj, 2 tehén, 3 székér 1 becsült mindenféle szobabútor, festett vázson, kendők, perká, 2 fa stélszék, 4 láda, 1 vas éke kerekek 2 borona s lánca 1 szekeközép gép, 3 malaczkó álló ingóságok 860 frt. tőke, ennek 1885. év Szeptember hó 30 napjától járó 6 százalékos kamatai, eddig összesen 25 frt 40 k. per — végrehajtásukéreti — és fogantatási —, továbbá 1 frt 60 k. árverés hirdetési költség erejéig, nyilvános árverés útján eladának.
Mely árverésnek a 992/1887. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Lilje szül. Jarmiczky Máriánál Töröz-Szt.-Mártonban leendő eszközölésére 1887. év **Április hó 29-ik** napján délelőtti 9 órája határidőll kintzettek és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel nyitvatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a legutóbbi ígérőnek becsáron alul is eladati fognak.
Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.
Kelt Töröz-Szent-Mártonban 1887-ik évi Április hó 17 napján.

Zathureczky Jenő
kir. bír. végrehajtó.

329. szám
1886. tk.

Arverési kirdetményi kivonat.

A rózsahegy kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Pop per Mór végrehajtónak Strbina József végrehajtást szenvedő elleni 10 frt tőkekövetelés és jár iránti végrehajtási ügyében a rózsahegy kir. törvényszék a rózsahegy kir. járásbírósg területén lévő Lészvona nevű a lészvói 311. sz. tjkéiben I 1—5 sor sz. a foglalt és Strbina József nevére 1/2 részben írt 826 számú ház, kert, magtár, pajta és csúrré az árverést 362 frt 25 k. rban ezenel

megállapított kikiáltási árban elrendlte, és hogy a fenneb megjelölt ingatlan az 1887. évi május hó 23-ik napján dél e. 9 órakor ezen ltkvi hatóság helyiségeiben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladati fognak.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát vagyis 36 forintot és 23 krajczárt készpénzen vagy az 1881. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügy-minisiteri tündelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróság által előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerrényt átszolgáltatni.

Kelt Rózsahegy 1887. évi február 19. napján.

A rózsahegy kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Podhorányi
h. elnök.

Ruttkay
jegyző.

863. v. szám
1886.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a boszterezebányai kir. járásbírósg 6080/1886. P. számú végzése által Sonnenfeld Salamon javára Loh Edé és Merville Vilmos ellen 2000 frt tőke, ennek 1886. év Novemb. hó 3 napjától számítandó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 31 frt 50 k. perköltésig kiveteles erejéig elrendelt kötelezést végrehajtás alkalmával bíróság le foglalt és 1200 s 480 frt 50 kora becsült: tenyő szálla, deszka és szobabútorból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladának.

Mely árverésnek az 5219/1886. P. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Boszterezebányán leendő eszközölésére 1887-ik évi **Május hó 11-ik** napjának délután 3 óraja határidőll kintzettek és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel nyitvatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi 60. t. cz. 107. §-a értelmében a legutóbbi ígérőnek becsáron alul is eladati fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi 60. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Boszterezebányán 1887. évi Április hó 14. napján.

Jurányi Adolf
kir. bír. végrehajtó.

102 v. szám
1887.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a beszterezebányai kir. járásbírósg 353/1887. P. sz. végzése által Koun Filop javára Loh Edé s Loh Gusztáv ellen 110 frt. tőke, ennek 1886. év deez. hó 27 napjától számítandó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 28 frt 57 k. perköltésig követelés erejéig elrendelt kötelezést végrehajtás alkalmával bíróság le foglalt és 1500 frta becsült: deszka és parquetták stb. álló ingóságok nyilvános árverés útján eladának.
Mely árverésnek az 353/1887. P. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Beszterezebányán leendő eszközölésére 1887. év **Május hó 14-ik** napjának dé. u. 3 óraja határidőll kintzettek és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel nyitvatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legutóbbi ígérőnek becsáron alul is eladati fognak.
Az elárverezendő ingóságok vételára

KÖLCSÖN 6% és 5% -ra.

Minden önjogi személy, kinek önfenntartására állandó jövedelmük vannak, úgy m. háztartájanos, gazda, bérlo, iparos, kereskedő, hivatalnok stb. kaphat közbejött-tem utján egy BUDAPESTI HITELSZÖVEGKEZLETTEL 100 fittól 2000 fittól 3 év alatt postautalvány útján visszafizetendő 6 százalékos személy hitel kölcsönt.

5%-os bank-kölcsön

közvetítették 400 fittól kezdve egy millióig földbirtokra 17 évre 5 százalékos, 32 évre 2 szaz. és 40% évre 1 szaz. tőkötörlesztessel. Jo anyagból épült városi házakra 25 évre 2 és fél szaz. tőkötörlesztessel. Házközlésnekéll megállapítandó becslési költség előre letendő. Földbirtoknál az évi allami földadónak 50—60-szoros osszege kölcsönként jent adatik. Nagyobb tőkötörlesztést bármikor eszkozlhet. Poljarmadónak kell hozzáj telekjegyzőkönyvet, adókönyvet és kataszteri birtokvit beüldeni. **Értékpapirok** a bank a röszdei árfolyam 1/2-ed részé erejéig kölcsönt ad, esetleg értékpapirokat vesz és elad. — Kölcsönnyben levelekre csak 30 k. nak levéllyégyben leendő beüldés mellett adatik válasz.

Pollák János.

bizományi és ügynöki irodája, Budapest, VII. csömöri ut 37 sz. I. em.

Termények vétele és eladása közvetítették helybeli lerakásnál előleg is adatik.

az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Boszterezebányán 1887. évi Április hó 14. napján.

Jurányi Adolf
kir. bír. végrehajtó.

196. szám
1887. tk.

Arverési hirdetményi kivonat.

Az alsókubin kir. bíróság mint ltkvi hatóság közhírré teszi, hogy Jakubik Edé végrehajtónak Sefesik Mihály és neje sz. Komacska Mária végrehajtást szenvedő elleni 520 frt. tőkekövetelés és járúelaki iránti végrehajtási ügyében a rózsahegy kir. törvényszék az alsókubini kir. járásbírósg területén tévo Párteica községében fekvő a párticezi 179. sz. tjkéiben A 1 1/2 urb. telek 4-56. és A 1 1/2 irtvány 1—17 s. sz. a. foglalt Sefesik sz. Komacska Mária nevére fél részben, 268. sz. tjkéiben A 1 irtvány 1—2 s. sz. a. egyenylezad 292. sz. tjkéiben A 1 irtvány 1—2 s. sz. a. egyenylezad 308. sz. tjkéiben A 1 irtvány 1—3 s. sz. a. egyenylezad 509. sz. tjkéiben A 1 urb. talaj 1. sor szám alatt foglalt és Sefesik Mihály nevére fél részben és az 592. sz. tjkéiben A 1 urb. fél részben és az 592. sz. tjkéiben A 1 urb. talaj 118. sz. ház. 1—3. s. sz. a. foglalt Sefesik sz. Komacska Mária nevére fél részben írt ingatlanra az árverést 512 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fenneb megjelölt ingatlan az 1887. év **Junius hó 15-ik** napján délelőtti 10 órakor Párteica községi házban megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladati fognak.

Arverési szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-t vagyis 51 frt 20 k. készpénzen, vagy az 1881. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügy-minisiteri tündelet 8 §-ában, kijelölt óvadék képes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróság által előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerrényt átszolgáltatni.

Kelt Alsókubinban 1887. évi február hó 7. napján.

Alsókubini kir. járásbírósg mint ltkvi hatóság.

Csillaghy
kir. albiró.

Hirdetés.

A selmeczbányai m. kir. bányász és erdősz akademiái ifjúsági kör helyiségében a kavémérés 1887. év április 1-től egytasutan következő 10 évre ajánlattétel alapjára bérbe adandó. Miért is folkterek mindazon kavé-

sok (helyi vagy vidéki) kik erre pályázn szándékozna: hogy ajánlatukat — az ifjúsági körben, — esetleg alant írtal megtekinthető kivamalni pontozatok értelmében beürlag folyó év a prilis hó végéig az akademiái ifjúságikör elnökéggéhe írtabban nyújtsák be, illetve tegyék meg.

Bövebb felvilágosítást ugyanírt nyehetái. Kelt Selmeczbányán 1887. febr. 4-én.

Schreiber Ferencz
akad. if. kör. elnök.

His hirdetés.

Egy 3-4 szobából álló lakást keresek Selmeczbányán.

Egy érettség vizsgát tett fiatal ember segédjegyzőül ajánlközik jutányos feltételek mellett.

Ki volna hajlandó kerti eszközöket olcsón eladni?

Bövebbet a kiadóhivatalban.

EQUITABLE

az Egyesült-Államok életbiztosító társasága NEW-YORK-ban

Alapítottá 1859-ben

Biztosítási állomány 1886. december

31-én 1,747,000.000 márká.

Az új felvételek kintettek:

1884-ban 1885-ben

300.000.000 408.000.000

1886-ban

474.000.000 márká.

Az 6-szalap emelkedett 1886. január hó

1-től 1887. január 1-éjéig 272.000.000

márkáról 321.000.000 márkára.

A tiszta nyereségtőlbbel 1887. január

hó 1-én 680.000.000 márkát tesz ki és

a mult évhez viszonyítva 130.000.000

márkával emelkedett. Tőkebefektetések

Európában 16.000.000 márkán felül. A

kötvények 3 év múlva kifogásolhatlan-

ok. Minden kötvény visszavásárlási és

leszállítási joga 3 év múlva. A 100.000

dollárból álló részvénytőke alapszabá-

lykizárolg a biztosítottak javára esik.

Aligazgatóság Magyarország részére:

Budapest, Andrásy-út 12. sz.